

IJWI RY'UBUHANUZI
ISHURI RYA BIBILIYA
MW IPOSTA

B.P. 1710

BUJUMBURA

BURUNDI

ICIGWA CA II.

UKW IMANA IHORA IGOMBA KW ABANA
BAYO BAYIGAMBURUKIRA

Umurongo wo kwibukwa : « Aramwishura, ati Mukundishe Uhoraho imana yanyu imitima yanyu yose n'ubugingo bwanyu bwose n'ubwenge bwanyu bwose. Iryo ni ryo rihambaye rya mbere. Har'irindi rya kabiri rimeze nka ryo, n'iri : Mukunde bagenzi banyu nk'uko mwikunda ». Matayo 22 : 37—39.

URWINJIZO

Amabwirizwa ane ya mbere yo mu mabwirizwa cumi'y'Imana yerekana urukundo dufitiye Imana. Atandatu ya nyuma yerekana urukundo dufitiye abantu. Ivyo vyose twavyize mu cigwa c'umunani. « Kur'ayo mabwirizwa yompi ivyagezwe vyose n'amajambo y'abavugishwa n'Imana ni yo vyenenako. » Matayo 22 : 40.

Nk'ukw intoke cumi ar'uruvyaro rw'ibiganza vyompi, n'ayo mabwirizwa ni kw ameze n'uruvyaro rw'urukundo ku Mana no ku bantu. Imana Data yaduhaye akarorero k'urukundo. Yatanze umwana wiwe yari uw'igiciro gikomeye imbere yayo. « Kuk'urukundo Imana yakunze abari mw isi ari rwo twatutemye itanga Umwana wayo w'ikinege. » Yohana 3 : 16. Ishaka ko tuyerekana urukundo tuyifitiye, s'ugukurikiza amabwirizwa ane ya mbere gusa, mugabo ishaka ko twerekana urukundo dukunda abana bayo mu kurangura amabwirizwa atandatu ahoruka. Yohana 15 : 12, « Ni mukundane nk'uko nabakunze. »

Terekana urukundo dukund'Imana, mu kuyigamburukira no mu gukunda abandi, abanda bayo. Ni waba ukunda abavyeyi bawe, s'uko ububaha gusa, ahubwo n'uko wokunda abana babo, aribo bagenzi bawe. Mur'iki cigwa turiga uburyo twoshobora kwerekana ingene dukunda abana bayo. Cane cane abataranya Imana, Se wo mw ijuru, na Yesu Kristo Umukiza wabo.

UKUNDE MUGENZI WAWE.

1. Umuntu akwiye gukunda mugenzi wiwe ibingana iki ?

Umuntu akwiye gukunda mugenzi wiwe nk'uko yikunda.

Matayo 22 : 39. « Mukunde bageazi banyu nk'uko mwikunda. »
Uko umuntu yirwanira kandi abungabunga ivyo atunze, ni ko
kandi akwiriye kurwanira mugenzi wiwe, n'ivyo atunze. Ico
yifusa ko bamugirita, ni co yogirira mugenzi wiwe.

2. Mugenzi w'umuntu ni nde ?

None mugenzi wacu n'uwo tubana ? Yesu yavuze iki ? Nk'uko vyanditswe muri Luka 10 : 29—37. Yesu yaciriye umugani umuntu yashaka kumenya mugenzi wiwe ; umugenzi uv'ari we. N'akaroreri, k'umuntu w'Umuyuda ari ku rugendo, ava mu gisagara kimwe aja mu kindi. Maze agira ivyago agwa mu maboko y'abambuzi (ibisuma). Abo basuma bamwambura impuzu ziwe, baramukomeretsa, bamusiga ari intere (ari mu gupfa). Nk'uko ibisuma bibigenza, bariruka basiga uwo muntu atembagara hasi. Umuherezi amanuka mur'yo nzira amurengekako, amubonye aca iruhande. N'Umulewi ari we mwene wabo, aca mur'yo nzira, araheza aca iruhande arigira. Yar'azi kw akwiriye kumufasha. Kumbure yatinye kw abo bambuzi bamutata na wc. Arirenganira. Hanyuma haza Umusamariya yihiitra; umuntu Abayinda basuzugura, abona uwo muntu yakomerekejwe, arambaraye hasi, yambaye ubusa.
Uwo Musamariya yabigenje gute ? None na we yarihiyiye, arirenganira ? Oya ye, ahubwo yamugiriye akagongwe.
Ntiyavuze, ati « Nyaguhwera. » ngw arengane, asige agiye gupfa. Yamusanzeho yari arambaraye, yambura impuzu yiwe yari yambaye ayitengesha inguma ziwe. Afata amavuta n'umuvinyu wiwe, rabimusiga ngw amuruhurire. Aheje amushira ku ndogoba yiwe. Amujana kwa Muganga, amarana na we ijoro ryose. Bukeye aramurihirira iyo nzu yamuvurijemwo. Hanyuma atanga n'ayandi asumba aya mbere ku musi ukurikira. Bisezerana n'uwo muntu kw azomuhemba impembo isumba iya mbere aho azogarukira. Hanyuma Yesu yishura umuntu amubajije ico kibazo, ati « Muri abo ukw ari batatu, n'uwuhe yabaye mugenzi w'uwo muntu yaguye mu minwe y'ibisuma ? » Uwo muntu aramwishura, ati « N'uwanugiriye imbabazi. » Yesu aramwishura, ati « Na we genda ugire urtyo... ». Ni nde nkwiye gukunda nk'uko nikunda ? Mugenzi w'umuntu ni mwene wabo gusa canke incuti yiwe, canke umubanyi wiwe ? Oya na mba ! N'uw ari we wese akenneye ubufasha bwiwe. Umwana w'Imana wese, ni mwene wanyu. None iyo nzira si yo Yesu yatuyoboyemwo ? Aho umuntu wa mbere yari yahenzwe na Satani, akamuta mu rupfu. Dukwiye kwita kuri Yesu, yavuye mw ijuru kwa Se, aza kw isi aradupfira. Araheza adusigarana iri bwirizwa, ati « Ni mukundane nk'uko nabakunze, abe ariko namwe mukundana » Yohana 13 : 34.

3. Twofasha mugenzi wacu dute (umwana w'Imana wese) ari mu mahoro canke mu magorwa ?

Nk'uko amabwirizwa atandatu ya nyuma aheruka yo mu mabwirizwa cumi, atwigisha ingene tukwiriye gukunda umugenzi wacu, hinge tuyihweze, tuheze tubone kwishura kino kibazo.

(a) Wubaheso na nyoko. Kuvayo 20 : 12.

Iri ni ryo bwirizwa ya mbere, ritwigisha ingene dukwiye kugiriranana. Guconera abavveyi ni co gisumba ibindi vyose. Umwana akuriyc mu rugo rwa gikristo atbwirizwa kwubaha

abavyeyi biwe. Birumvikana ko azokubaha Imana amaze gukura. Mu misi y'ubwana bwiwe umuvyeyi amurera ni we amutegeka, bisubiye aramugaburira. Yutaha Imana nk'uko yubaha abavyeyi biwe akiri muto. Uturyo Imana itutegereza kuhimbaza umusi w'Isabato, niko itutegereza kusonera abavyeyi bacu. « Umuntu wese muri mwebwe aze yubahe nyina na se kandi muze mwitondere amasabato yanje. » Abalewi 19 : 3.

Umwana akuze atumvira abavyeyi biwe ntibiboneka ko yokubaha ubutegetsi n'Imana vy'urukundo. Imana izi kubaha abavyeyi ico bivuga (bisigura) nico gituma yemereye umuvumo uwo wese atazogamburukira iryo twirizwa. « Azoba avumwe uwukengera se canke nyina. » Gusubira mu vyagezwe 27 : 16

(b) Ntukice. Kuwayo 20 : 13.

Nk'uko Yesu yakunze abantu bose, gushika m'ahw abapfira, umuntu wese afise akamaro imbere y'Imana. None umuntu yoshobora gukunda Imana gute, yanka abandi bana bayo ? I Yohana 3 : 15, « Uwanka mwene Data wundi n'umwicanyi. » Ku kubera izo mpamvu lero, ibwirizwa rya gatandatu ntiritubuza kwica umuntu gusa, ritubuza n'ukumwanka. Urwanko rushobora gukomera kugeza n'aho lutuma kwica umuntu rukamukuraho. Yesu ayuga iki kidahuye n'ivyo? « Mukunde abansi banyu, musabire ababahama. » Matayo 5 : 44. N'ukuri dushobora kwanka ivyo umuntu akora, ariko ntitwanka uyo muntu. Dukwiye kumukunda. Vyoshoboka gute ? Muri Kristo gusa. « Nshobozwa vyose n'uwwumpa inkomezi. » Ab'i Filipi 4 : 13. Uyu murongo wo muri Matayc utwigisha gusabira abansi bacu. Nta wokwanka umuntu ngw amusabire. Akarorero gukurikira katwereka kw Imana ibishobora. :

Habayc umwana atari afise se, yari yarapfuye. Nyina wiwe asigaranwa n'uwindi mugabo. Uwo mugabo agirira uwo mwanana nabi cane. Yaramurenganya mu buryo bwose. Uwo mwanana na we yaranka uwo mugabo wa nyina wiwe, kandi yahora yifuza misi yose, ko yokura ngw aze amukubite gushika amwice. Iko yakura ni ko yiga amabwirizwa ya Yesu.. amabwirizwa sumi nk'uko tuyasanga mw ijambu ry'Imana. Yar'azi kw a-swirizwa kumvira Imana. Niho yaheza akama yifuza cane kuja mw ishengero rirangura amabwirizwa y'Imana, ariko urwo rwanko rwari mu mutima wiwe. Yahavuye ageageza kwivanamwo urwo rwanko, yongera yigira inama y'ukwihorera cane. Ariko ntiyabishoboye. Niho yahava yibuka kw'Imana yonyene itamufashije atobishobora. Araheza asaba Imana ngw'imufashe guheba urwo rwanko. Azinduka kare mu gatondo aja mu murima gusenga. None Imana yaramwumviye? Ego cane. Umusi umwe arikw'arasenga, rwqa rwanko rurahera. Atangura kuba umuntu yicisha bugufi imbere y'uwo muntu mubi nk'ukw Imana ibishaka. Imigenzo myiza y'uwo mwana ihindura umutima w'uyo mugabo wa nyina wiwe. Hanyuma na we aba intungane. Imana idushoboza ibitunanira, ikadufasha mu bishobora kutunanira tutokwishoboza ubwacu.

Uwundi na we yobaza, ati « Mbega none, ubutegetsi burafise ububasha bwo kwica ? Imana ivuga iki ? Itanguriro 9 : 6. « Uzovisha amaraso y'umuntu, n'ay'iwe azovishwa n'abandi : kuk'umuntu namuremye mw ishusho yanje, jewe Imana ». Igihe Yesu yari mw ishamba rya Getsemani, Petero yaciye ugutwi kw'umwe mu bari bafashe Yesu. None Yesu yabwiye Petero iki? Yamubariye ngw asubize inkota mu rwubati rwayo ; kukw abanguye inkota bose bazokwicwa n'inkota. Umuntu yicisha uwundi inkota carke ikindi kirwanisho ic'ari co cose, ni ngo-mbwa ko nawe bamwica. Ntibikiye ko twanka ubutegetsi

nyakuri tubuhora ubushobozibwahwo bw'ukumvikanisha umuntu na mugenzi we.

(c) Ntugasambane. Kuvayo 20 : 14.

Ah'Imana yarenia umugabo, yamureneye umugore ngw abe, umufasha wiwe. (Itanguriro 2 : 18). Ku murongo wa 24 w'ico gice dusoma ibikurikira : « Ni co gituma umuntu azosiga se na nyina, akabana n'umugore wiwe akaramata, bompi bakaba umubiri umwe. » Ukarongora n'ugukundana kw'abubatse vyategeletswe n'Imana, ubwo n'ubumwe bweranda. Yesu mu kwubahiriza iryo bwirizwa yaravuze, ati « Mwarumvise ko vyavuzwe, ngo Ntugasambane. Ariko jewe ndababwira yuko umuntu wese araba umugore akamwisuza, aba amaze gusambana na we mu mutima wiwe. » Matayo 5 : 27. Umuntu w'umunyabwenge Salomo na we atubwirira mu Migani 6 : 32, ati « Usambana n'umugore aba igipfamutima ; ugira artyo aba arondera guhonnya ubugingo bwiwe. »

(d) Ntukibe. Kuvayo 20 : 15.

Mbega none umuntu yokwerekana urukundo afitiye muge-nzi wiwe mu kumwiba ? Yesu avuga iki nk'uko tubisanga mu butumwa bwa Matayo 7 : 12 ? « Nukw ivyo mugomba kw'abantu babagirira vyose mube ari ko mubagirira namwe ; kukw ivyo ari ivyagezwe n'ivy'abavugishijwe n'Imana. » None woshima kw'abantu bakwiba ? Oya ye, Ntiwobikunda. Na we nyene nk'uko tubisanga muri uwo murongo ukurikiye, ntuze wigere wiba, ari inzu, umurima, canke umugore wiwe. Har'aho umukozi ashobora kwiba shebuja mu gukora amasaha adakwiye, ahandi naho akanebwa ari muri ca gikorwa. Ari umudandaza naho akoresha umunzane azi ko udapima neza, canke ukoresha ngo yime impembo abamukoreye. Ahandi naho akanka kuriha umwenda afitiye abandi. Kwiba buri n'uburyo bwinshi. Niaco bitwaye n'aho umuntu yoba umukene, uwundi na we akaba umutunzi, Imana ntawe yarekuye ngo yibe uwundi, ngo umukene yibe umutunzi. Imana izotunga abakorera ivyo bakennye gusa. Abanyefeso 4 : 28, « Uwiba ntakongere kwiba, arikw apfume acumukura, akoreshe ayiwe maboko ivyiza, kugira ngo aronka ivyo gufasha ukennye. »

Hari uburyo butatu umuntu agira ico aronka (1) Gishobora kuba ingabirano, (2) Canke ico yaronse yagikoreye, (3) Canke ico yivye. Ubwo buryo bubiri bwa mbere buba buhuye n'inama y'Imana. Ariko, ubwa gatatu sibwo. Imana ishaka yukw abana bayo bokora. Umunebwe afise inyosha mbi nyinshi. 2 Ab'i Tesalo ike 3 : 10, « Uimuntu wese yanka gukora ntakarye. » Ariko, uranguran'ibanga ryiwe ubutungane Imana yamweme-reye, iti « Kandi Imana yanje izobamara ubukene bwany bwose. » Ab'i Filipi 4 : 19.

Mbega none umuntu yivye yobigenza gute ? Ezekiyeli 33 : 15, « Uwo munyavyaha agasubiza ingwati nyeneyo, akagarukana ivyo yambuye, akagendera mu vyagezwe bihesha ubugingo, ntagire ivy'ukugabitanya akora, n'ukuri azobaho, ntazopfa. » Har'aho ayo mabwirizwa abiri aheruka atubuza kubesha, no kwifusa ivy'abandi.

(e) Ntukagirize ibinyoma mugenzawe. Kuvayo 20 : 16.

Iyo umuntu abesheyeye uwandi ibitari ivy'ukuri, aba akuye ubupfasori kur'uwo muntu, kand'ubupfasori ni kimwe mu bintu vyiza umuntu ategerezwa kugira. « Kuvugwa neza biruta kugira ubutunzi bwinshi. » Imigani 22 : 1. Ibinyoma n'ivya Satani. Yohana 8 : 44, « Uwo yahereye ubwa mbere na mbere ar'umwicanyi, ... kukw ar'umunyabinyoma, kandi ari se wavyo. »

« Iminwa y'ibinyoma n'igisesema k'Uhoraho. » Imigani 12 : 22. Abanyabinyoma bazorandurwa, ntibazokwinjira mu ngoro Imana yateguriye abana bayo. Ivyahishuwe 21 : 8, « « Arikw ibijora, n'abatizera, n'abakora ibizira, n'abicanji, n'abashakanji, n'abarozi, n'abasenga ibigirwamaana, n'abanyabinyoma bose, umugabane wabo uzoba mu kiyaga caka umutiro n'amazuku, ni co rupfu rwa kabiri. »

(f) Ntukifuze inzu ya mugenzawe, cank'umugurano wiwe, cank'umuguranokazi wiwe, cank'inka yiwe, cank'indogoba yiwe, cank'ikintu na kimwe ca mugenzawe. Kuvayo 20 : 17.

Kuki ukwifuzu ibantu vy'abandi ari ibicumuro ? Ukwo kwifusa kohava kongerekana kukahavà kugutuma kwica ibantu vyabo. « Arik'ubushakanyi n'ibihumanya vyose cank'ukwifuzu ntimukabishire no mu kanwa, mube nk'uko biberceye abera. » Abanyefeso 5 : 3. « Gukunda amahera ntikube mu ngeso zanyu ; ivyo mutise bibabunbe ; kukubwayo yavuze, iti Ntaho nzoguhemukira, ntaho nzoguta. » Abaheburayo 13 : 5. « Maz'ukwo kwifuzu gutwara inda, kukavyara icaha, icaha kimaze gukura kikavyara uruplu. » Yakobo 1 : 13. Mur'uyu murongo uheruka tubona ko ubandanije kwifusa ivy'abandi, amaherezo bimukwegakwegera mu bicumuro, navyo bikamuzanira urupfu. Kwifuzu n'umutego.

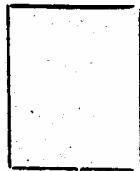
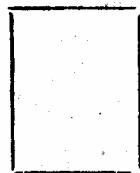
Aya mabwirizwa y'Imana asigura imigenzo y'ubutungane bw'umuntu k'uwindi. « Ufise urukundo magirira mugenzewe nabi... » Abaroma 13 : 10. Ubu naho ikibazo n'iki : Dushobora kutunganira Imana guie ?

URAKUNDE UHORAHO IMANA YAWE.

4. Twokwerekana gute urukundo dufitiye Imana ?

« Murakundane uko nanje nabakunze. » Ntitwerekana urukundo dukunda Imana mu kuyubaha gusa, ahubwo mu gukunda abana bayo. Uburyo bwinshi bwarerekanywe bwo gukunda abana b'Imana. Mugabo hari uburyo bumwe bumwe butarerekana. Waramuka ubonye umuntu atwawe n'uruzi, canke yaguye mu muriro, canke yanyoye uburozi, wobigenza gute ? Wogerageza uko ushoboye kwose ngw umukize. None iryo s'itegeko ryawé ? Biramutse biahikiye weye nyene, s'itegeko ng'uwundi agerageze kugukiza, kugutabara ? N'ivy'ukuri. Mur'iki gihe abana b'Imana bari mu magorwa y'ukubura ubuzima budahera, bivuye mu kubura uwobabwiia ijambo ry'Imana umuvyeyi wabo n'ivya. Yesu Kristo Umukiza waho, ndetse n'ivy' amabwirizwa aberek a imigambi Imana ibafitiye. Bobimenyeshwa n'iki ? Abaroma 10 : 13--15 « Kuko, umuntu wese azokwambaza izina ry'Uhoraho azokizwa. None bazokwambaza bate uwo batarizera ? Kandi bazokwizera bate uwo batarumva ? Kandi posigura ivyiwe bate batatumwe ? Umusiguzi yatumwe ngw aje kushikiriza abantu ubutumwa ntafise igehe co kurondera ibimutunga kiretsé aronse impembo ishobora kumutunga. I Ab'i Korinto 9 : 13, 14, « Ntimuzi yukw abakora ibikorwa vy'ivyer a barya ivy'urusengero, kandi abakora ivy'igicaniro basangira n'igicaniro ?... kandi n'Umwami wacu ni ko yageze kw abavuga butumwa batungwa n'ubutumwa. »

**IJWI RY'UBUHANUZI
ISHII RI RYA BIBILIYA MW IPOSTA
B.P. 1710 Bujumbura
Burundi.**

Izina.....

Ah'uba

!TEGEREZE NEZA : Ukoresho Bibiliya hamwe n'icigwa. Iribazo cose gifise INYISHU MWEGUSA. Wandike X mu kazu k'inyishu y'ukuri. Ntihagire ikintu wandika mu tundi tuzu tubiri dusigaye. Raba akarorero ku kibazo ca ! c'icigwa ca !.

IBIDAZO VY'ICIGWA CA II.

1. Gukunda Uhoro.

- A. Mukundishe Uhoro imitima yanyu yose.
- B. Mukunde ababakunda gusa.
- C. Mwanké abansi banyu.

2. Gutanga ikigira cumi c'ibitungwa.

- A. Umuntu afise impene cumi yotanga zibiri kw ikgiracumi.
- B. Umuntu afise impene cumi yotanga imwe kw ikgiracumi.
- C. Umuntu afise impene cumi yotanga zitatu kw ikgiracumi.

3. Kwankana.

- A. Umuntu yanka mwene se n'umwicanyi.
- B. Umuntu yanka mwene se akunda Imana.
- C. UMWANKANYI azoja mw ijuru.

4. Gutanga ikigira cumi uko bikwiriye.

- A. Umuntu adatanga ikigiracumi aba yivye Imana.
- B. Umuntu yikoreshereje ikigiracumi ab'akoze neza.
- C. Ikigiracumi categetswe n'umuhanuzi Yeremiya.

5. Ikigiracumi gikora gikorwa ki ?

- A. Ikigiracumi n'ico kurihirira amazu.
- B. Ikigiracumi gitangirwa kugura amatongo.
- C. Ikigiracumi gitangirwa gutunga abavugabutunwa.
